

Handläggare: Barbro Karlsson
Telefon: 08-508 36 218

Till
Äldrenämnden

Rätten för alla Stockholmare över 75 år att få tillgång till 2 timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning

Svar på remiss angående motion från Leif Rönngren (s).

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Remissen anses besvarad med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande.

Gunnel Rohlin
Direktör

Raili Karlsson
Enhetschef

Sammanfattning

Äldreroteln har remitterat en motion till äldrenämnden skriven av Leif Rönngren (s). Motionären föreslår att alla stadens äldre över 75 år ges rätt till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning samt att detta beaktas i budget för 2008.

Stockholms stad bedrev under år 2005 ett försök, i Hägerstens och Norrmalms stadsdelsnämndsområden, där personer 80 år och äldre kunde få hemtjänst upp till fyra timmar per månad genom förenklad biståndshandläggning. Försöket har utvärderats av stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum.

Äldreförvaltningen anser att det finns vissa fördelar med att bevilja hemtjänst genom förenklad biståndshandläggning till t.ex. personer över en viss ålder. Äldreförvaltningen anser dock att det skulle vara ohållbart i längden att ha två helt olika upplägg av hemtjänst parallellt och att det därför är av stor vikt att staden inte inför någon ny form av hemtjänst.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att hemtjänsten på olika sätt utformas på ett mer flexibelt sätt för att kunna tillgodose alla skiftande behov. Äldreförvaltningen anser därför att effekterna av de nya riktlinjerna, servicetjänster i form av vaktmästarservice samt förebyggande hembesök bör följas upp för att få en bild av om dessa insatser fått en avsedd effekt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 15 januari 2008.

Bakgrund

Äldreroteln har remitterat en motion till äldrenämnden skriven av Leif Rönngren (s). Motionen är även remitterad till stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Spånga-Tensta och Södermalm.

Motionären föreslår att alla stadens äldre över 75 år ges rätt till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning samt att detta beaktas i budget för 2008.

Stockholms stad bedrev under år 2005 ett försök, i Hägerstens och Norrmalms stadsdelsnämndsområden, där personer 80 år och äldre kunde få hemtjänst upp till fyra timmar per månad genom förenklad biståndshandläggning.

I försöket med förenklad biståndshandläggning blev den enskilde beviljad tid snarare än insatser. Den enskilde fick själv bestämma vilka serviceinsatser som skulle utföras och hur tiden skulle fördelas. Tanken var att den enskilde skulle få större möjligheter att påverka innehållet i de insatser som gavs. Man kunde ena veckan få städning och den andra veckan istället bestämma att hemtjänsten skulle plantera om blommor.

Försöket har utvärderats av stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum¹. Utvärderingen visade bl.a. att de pensionärer som deltog i försöket uppskattade möjligheten att själva få bestämma vilka insatser som skulle utföras. Majoriteten av deltagarna ville främst ha hjälp med tunga hushållssysslor såsom städning. I utvärderingen framkom också att så gott som samtliga deltagare skulle ha beviljats hemtjänst enligt sedvanlig handläggning om en sådan ansökan framställts.

En konsekvens, som framförallt hemtjänstpersonalen framförde i utvärderingen, var att medan deltagarna i försöket "ägde sin tid" och därmed hade ett mycket stort inflytande över de insatser som gavs, hade personer med ordinarie hemtjänst inte samma möjligheter till inflytande.

¹ Stockholms läns Äldrecentrum 2006:1, Man söker inte hjälp i onödan ...

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den 1 januari 2008 införs nya riktlinjer i staden för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen. I dessa riktlinjer betonas att insatserna ska utformas i samråd med den enskilde och så långt det är möjligt tillgodose den enskildes önskemål. Detta görs bland annat i den genomförandeplan som utföraren alltid ska upprätta tillsammans med den enskilde. För att skapa flexibilitet ska även den enskilde, i samråd med utföraren, kunna byta ut en insats mot en annan inom ramen för biståndsbeslutet.

I och med de nya riktlinjerna kan också trygghetslarm beviljas genom förenklad biståndshandläggning. Vidare införs begreppet ”Samlat ansvar för hemmets skötsel”, vilket innebär att istället för att räkna upp alla i ett hem förekommande insatser i beställningen, får utföraren ta ett samlat ansvar för hemmets skötsel hos personer med ett mer omfattande behov av serviceinsatser. Detta kommer att medföra en minskad detaljreglering kring insatserna.

Alla kommuninvånare i staden som är 75 år och äldre kan genom lagen om kommunal befogenhet att tillhandahålla servicetjänster åt äldre, få hjälp med vaktmästarservice upp till sex timmar per år utan någon form av biståndsbeslut. Äldreförvaltningen anser att detta är en viktig insats för att förebygga skador bland äldre.

Som en utveckling av stadens förebyggande arbete har även beslutats i budget för 2008 att alla över 75 år som inte är beviljade andra insatser ska erbjudas ett förebyggande hembesök. Förebyggande hembesök ska genomföras i samarbete med landstinget.

Motionens förslag innebär dels att hemtjänst beviljas genom förenklad biståndshandläggning, dels att den enskilde blir beviljad ett visst antal timmar som denne mer eller mindre fritt får förfoga över.

Äldreförvaltningen anser att det finns vissa fördelar med att bevilja hemtjänst genom förenklad biståndshandläggning till t.ex. personer över en viss ålder. På så sätt kan bland annat tid och resurser frigöras för biståndshandläggarna som istället kan ägna mer tid för komplicerade utredningar, vårdtyngdsmätningar och uppföljningar.

Vad gäller frågan om att bevilja den enskilde ett visst antal timmar att förfoga över eller att istället bevilja insatser utifrån den enskildes behov, anser äldreförvaltningen att det skulle vara ohållbart i längden att ha två helt olika upplägg av hemtjänst parallellt. Det finns en uppenbar risk att det skulle uppfattas som att hemtjänst gavs i olika kvalitetsnivåer där de med minst behov fick störst inflytande över både insatser och tid och de med störst behov fick mindre möjligheter till detta inflytande. Detta framfördes också i Äldrecentrums utvärdering av försöket med förenklad biståndshandläggning.

Äldreförvaltningen anser att det därför är av stor vikt att staden inte inför någon ny form av hemtjänst. I de fall staden skulle överväga att bevilja de enskilda tid att förfoga över så som de själva önskar, bör detta gälla samtliga som blir beviljade någon form av hemtjänst,

inte endast en viss grupp. Detta är också viktigt ur ett likställighetsperspektiv. I de fall staden skulle överväga att införa en möjlighet att ansöka om hemtjänst genom förenklad biståndshandläggning anser äldreförvaltningen att detta istället skulle kunna genomföras genom ett system där insatser som bedöms motsvara tid upp till ett visst antal timmar per månad handläggs på ett förenklat sätt.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att hemtjänsten på olika sätt utformas på ett mer flexibelt sätt för att kunna tillgodose alla skiftande behov. Äldreförvaltningen anser därför att effekterna av de nya riktlinjerna, servicetjänster i form av vaktmästarservice samt förebyggande hembesök bör följas upp för att få en bild av om dessa insatser fått en avsedd effekt.

Bilagor

1. Motion om rätten för alla Stockholmare över 75 år att få tillgång till 2 timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning.